

der næst skal jeg ogsaa gjøre opmærksom paa, at de idelige Oplysninger, der have fundet Sted, ikke have kunnet Andet end hos Populationen meget at bidrage til at svække Lysten til at møde ved Valgene. Imidlertid, det er ikke Valgløvens Skyld, at disse hyppige Oplysninger have fundet Sted; man kan ikke tilregne Valgloven, at Regjeringen har gjort en saa vidtgaaende Brug af sin Opklaringsret. Disse Kjendsgjerninger ville, troer jeg, oplyse den høitærede Minister om, at hans Forestilling med Hensyn til Folkets Stilling ligeoverfor Valgloven er urigtig.

Jeg skal her kun endnu tilføie, at det Endringsforslag, der er stillet under Nr. 28, maa ansees for at være afgjort ved en tidligere Afstemning, og at jeg paa egne og Medstilleres Begne derfor tager det tilbage.

Ordføveren: Jeg maa først oplyse en Misforstaaelse af den ærede Minister. Jeg talte ikke om den nærværende Rigsdags Berettigelse til at gaae ind paa Forandringer i Valgloven, men jeg talte om Fremtiden. Jeg fremhævede, at man burde ikke forlange af Valgerne, at de skulde vælge Rigsdagsmand, som, uden at Valgerne i forveien havde tænkt derpaa, skulde kunne beskæftige sig med Forandringer i Valgloven, og at det foreskom mig, at dette ikke burde finde Sted. Det kan ikke finde Sted, naar en grundlovmæssig Behandling i saa Henseende skal foregaae, naar nemlig den Betingelse er fastsat, at de Forandringer, man vil have i Valgretten og Valgbarheden i den grundlovmæssige Part af Valgvæsenet, først skulle være bestemt forelagte som Forslag, førend de endelige Valg foregaae. Dette holder jeg fast paa som en absolut og nødvendig Betingelse, for at sikke Valgretten paa en fuldkommen Maade, paa en saadan Maade, som ikke vil gjøre dens Anvendelse endnu meget mindre god, end den nu er, ifald der forøvrigt er Grund til at klage over den. Thi hvad vil skee, dersom Rigsdagen gik ind paa Regjeringens Forslag i dette Dilemma?

Hvad vil da skee for Fremtiden? Det vil da skee, at man ikke vælger nogen Candidat, der ikke paa Ære og Samvittighed forbinder sig til, ikke at stemme for nogen ny Valglov. Dette vil skee (Ja! Ja!); dette vilde blive Følgen deraf (Ja! Ja!). Derved vilde man opnaae, at selv om det var den bedste Valglov, selv om det var de hensigtsmæssigste Forandringer, der bleve foreslaaede, vilde de blive forkastede og atter forkastede, indtil en ny Oplysning indtraadte og nye Valg foregik. Dette vilde være Følgen af en saadan Fremgangsmaade. Den ærede Minister tager feil, naar han troer, at det vilde være den Maade, hvorpaa han, som synes at have til Hensigt at faae Valgloven forandret, vilde naae denne sin Hensigt. Den eneste Maade, hvorpaa den ærede Minister vil kunne naae sin Hensigt, er den, at han i Pressen offentlig vedkjender sig et bestemt Valgsystem, som han vil forfølge og søge at sætte igjennem; naar han da vedbliver dermed, og det NB. er et fornuftigt System, vil det lykkes ham at faae det sat igjennem. Men selv om det for den kommende Tid er fornuftigt, vil det, naar det ikke passer for den nærværende Tid, først opnaaes af ham, naar Aaringer ere gaaede. Troer den ærede Minister ikke, at vi, som have været med at eftertrægte det, vi nu tildeels have naaet, have brugt mange Aar dertil? Vi have arbejdet i mange Aar i en Retning, som maaskee ikke ganske har behaget den ærede Minister, for tilsidt at naae dertil. Det er just det Dnskelige ved vor nærværende Forfatning, at vi paa denne Maade kunne staae her ligeoverfor hverandre som Modstandere og forsøge, hvorledes vi kunne gjøre vore Meninger bedst gjældende og factist gjældende. Dersom den ærede Minister vilde have gjort de Meninger gjældende, som han har fremsat, og hvoraf mange kunne være gode, i praktisk Henseende, da skulde han have fremsat dem i Form af Endringsforslag. Dette gjælder s. Ex. om det, den ærede Minister har udtalt om Indfødsretten.